

Vraag uit de praktijk

September 2011

Is shigellose een risico voor verstandelijk gehandicapten?

A.J.J.M. Oomen

Een GGD maakt melding van een medewerkster van een instelling voor verstandelijk gehandicapten die na een reis door India diarreeklachten bleef houden. Uit diagnostiek blijkt dat er sprake is van shigellose en mevrouw wordt behandeld met ciproxin. Ze is aan de beterende hand, en wil weer gaan werken maar heeft nog af en toe diarree. Zij is groepsleidster en is verantwoordelijk voor de ADL-verzorging (wassen, aankleden, eten geven). Volgens de LCI-richtlijn is wering van het werk noodzakelijk als iemand belast is met de directe verzorging van patiënten. Moeten verstandelijk gehandicapten als patiënten worden beschouwd?

Shigellose

Shigellose wordt veroorzaakt door gramnegatieve, toxineproducerende bacteriën van het geslacht *Shigella*, die in het ileum, maar vooral in het colon darmontstekingen veroorzaken. De mens is het enige reservoir van betekenis. Er bestaan verschillende namen voor de ziekte: *dysenteria bacillaris*, shigellose of bacillaire dysenterie. In deze tekst wordt conform de vermelding in de Wet publieke gezondheid gekozen voor shigellose.

De besmetting verloopt fecaal-oraal. De minimale infectieuze dosis bedraagt slechts 100-200 bacteriën. De bron is uiteindelijk altijd de mens, maar transmissie kan verlopen via bijvoorbeeld voedsel of water dat door een geïnfecteerd persoon is besmet of via besmette voorwerpen (toilet!). De besmettelijkheid is groot, vooral tijdens de acute fase, en bestaat zolang de bacterie in de feces aantoonbaar is.

daarom om de richtlijn te volgen en uit te gaan van het criterium dat de betreffende groepsleidster belast is met de directe zorg voor 'patiënten'. 48 Uur na de start van de behandeling moet bij de vrouw een feceskweek worden gedaan en na 3 dagen nogmaals. Indien er 2 kweken achtereenvolgens negatief blijven dan kan zij weer aan het werk gaan. Verder wordt aan de GGD geadviseerd om dit advies kort te sluiten met de bedrijfsarts.

Auteur

A.J.J.M. Oomen, Centrum Infectieziektebestrijding, RIVM, Bilthoven

Correspondentie:

A.J.J.M. Oomen | Ton.Oomen@rivm.nl

Tijdelijk niet werken

Hoewel het in instellingen voor verstandelijk gehandicapten gebruikelijk is om van bewoners of cliënten te spreken moeten zij in deze situatie toch als patiënten worden beschouwd. Volgens de LCI-richtlijn lopen vooral bejaarden, en jonge kinderen kans op een ernstig verloop van shigellose. Maar het is niet wenselijk dat shigellose zich onder verstandelijk gehandicapten verspreidt. De groepsleidster is misschien in staat om goede hygiëne toe te passen, maar verstandelijk gehandicapten over het algemeen niet. Shigellose is erg besmettelijk en kan in een instelling met moeilijk hanteerbare hygiëne tot een flinke uitbraak leiden. Het advies is

Literatuur

LCI-richtlijn Shigellose